

Leyden Academy

ON VITALITY AND AGEING

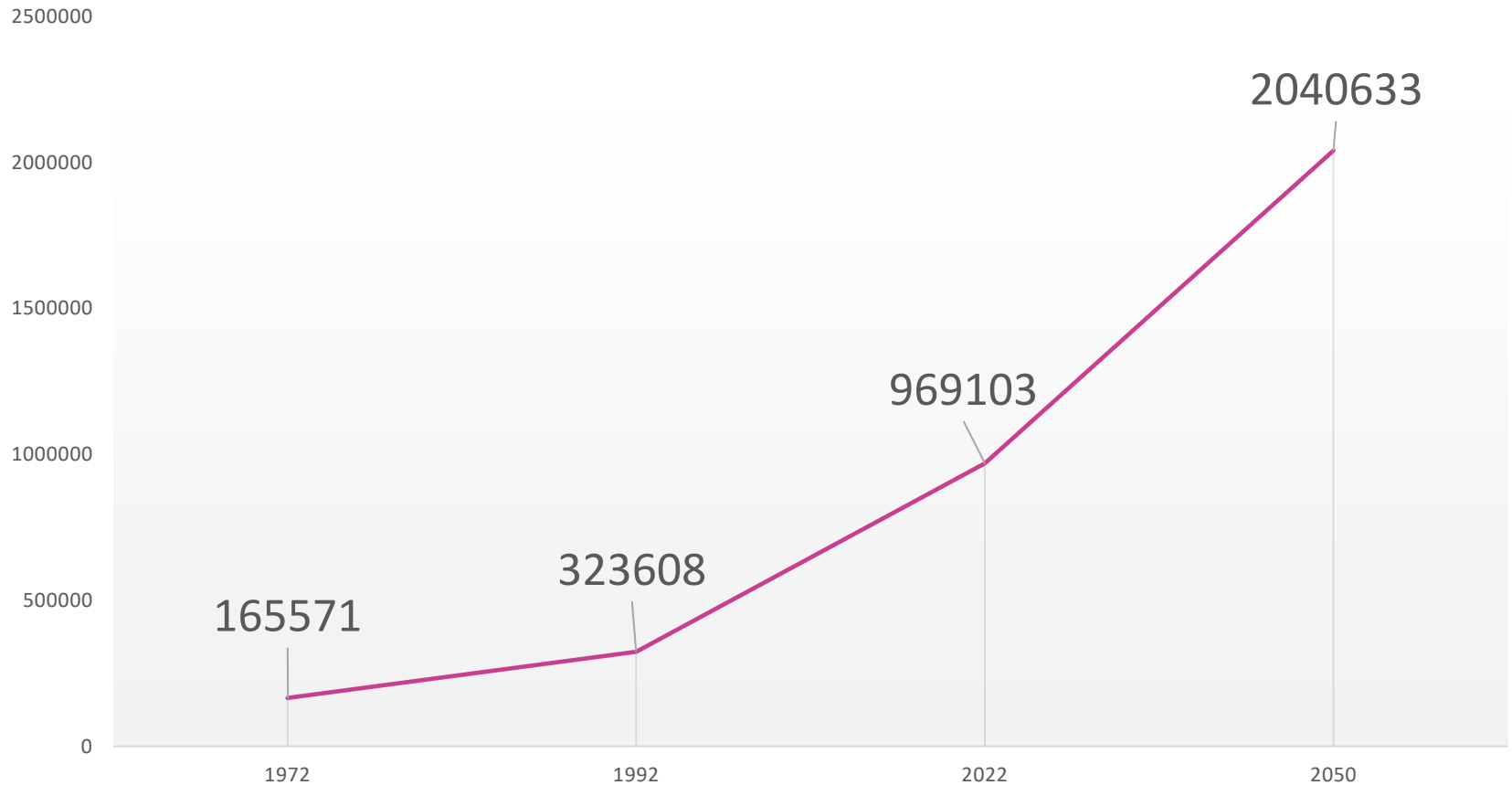

**Diversiteit: Zorg voor ouderen met een
migratieachtergrond**

Dr. Nina Conkova

Oudere migranten in Nederland in 2022

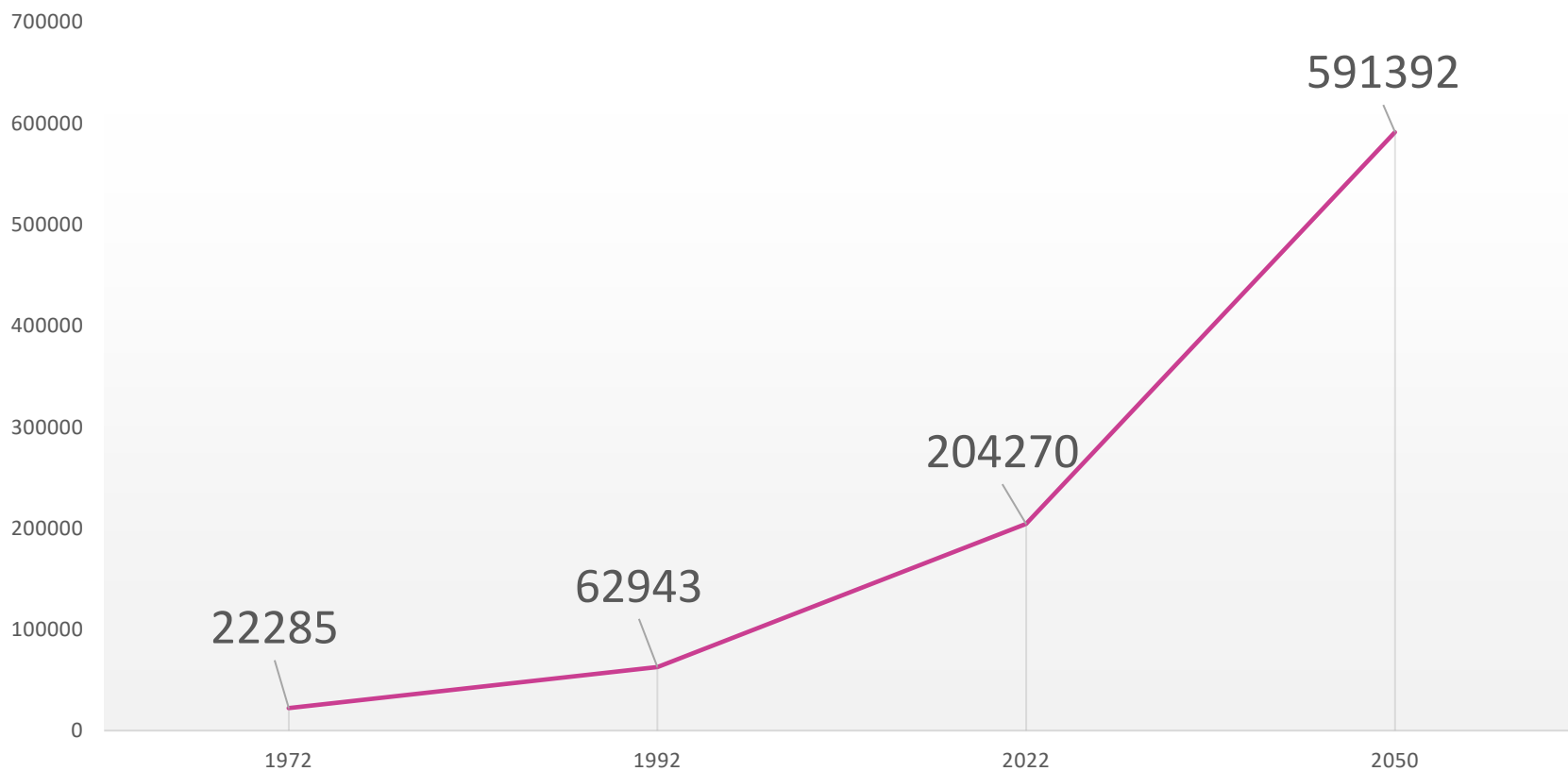
Ouderen (55+) met een migratieachtergrond

CBS, 2023

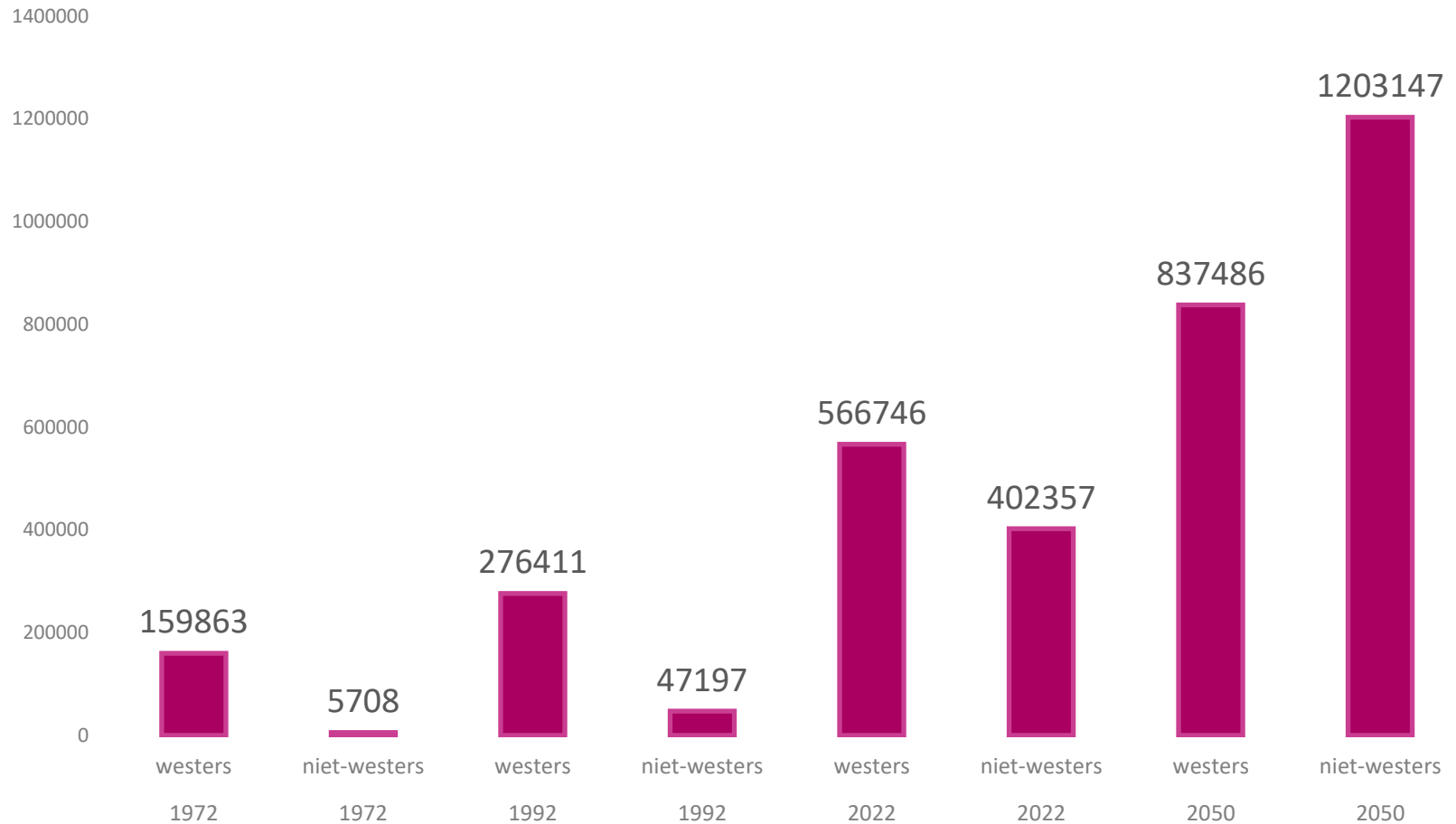
Oudere migranten in Nederland in 2022

Ouderen (75+) met een migratieachtergrond

CBS, 2023

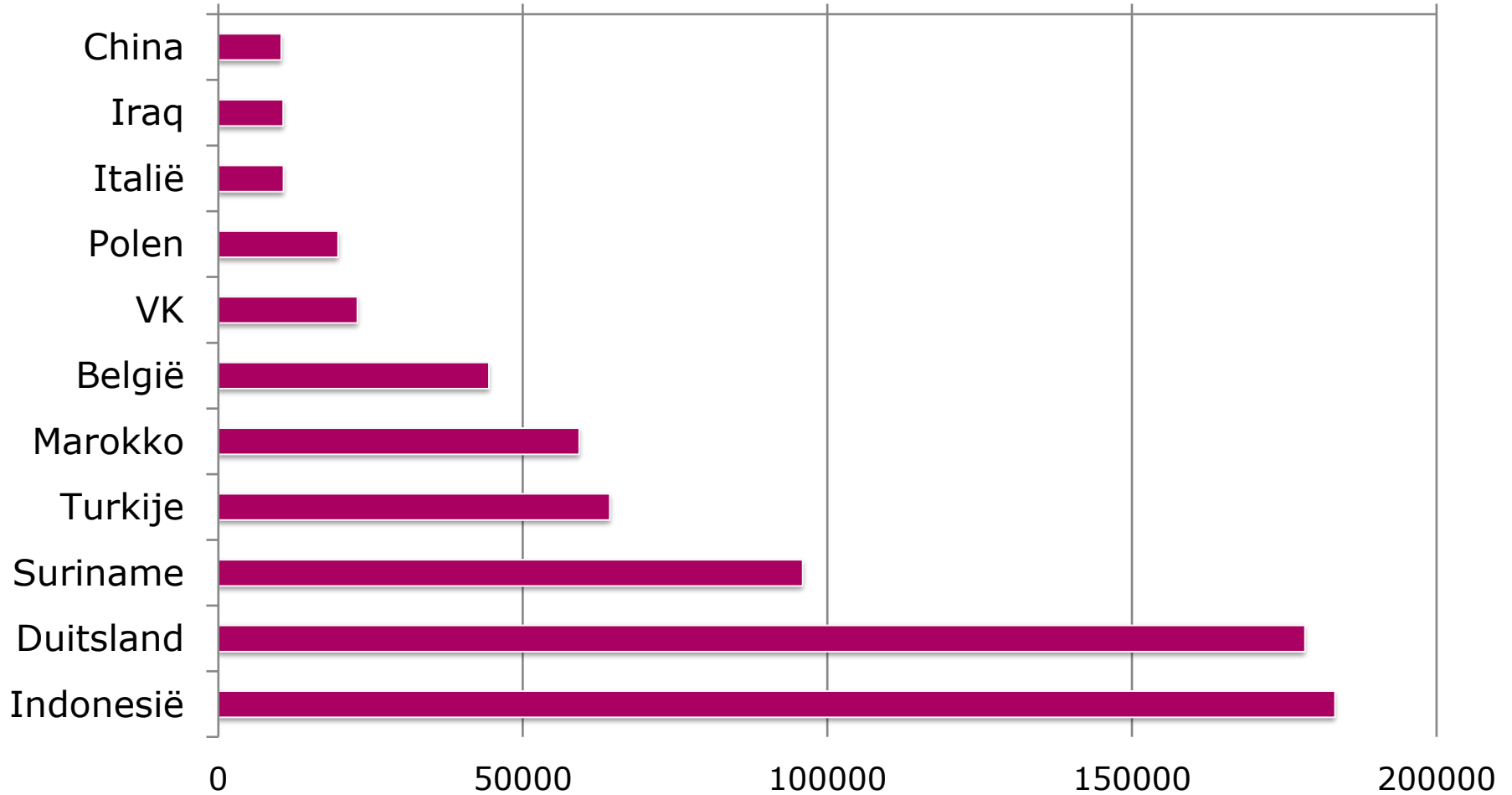
Oudere migranten in Nederland in 2022

CBS, 2023

Oudere migranten in Nederland in 2022

55+ in absolute aantallen

De Regt et al., 2022

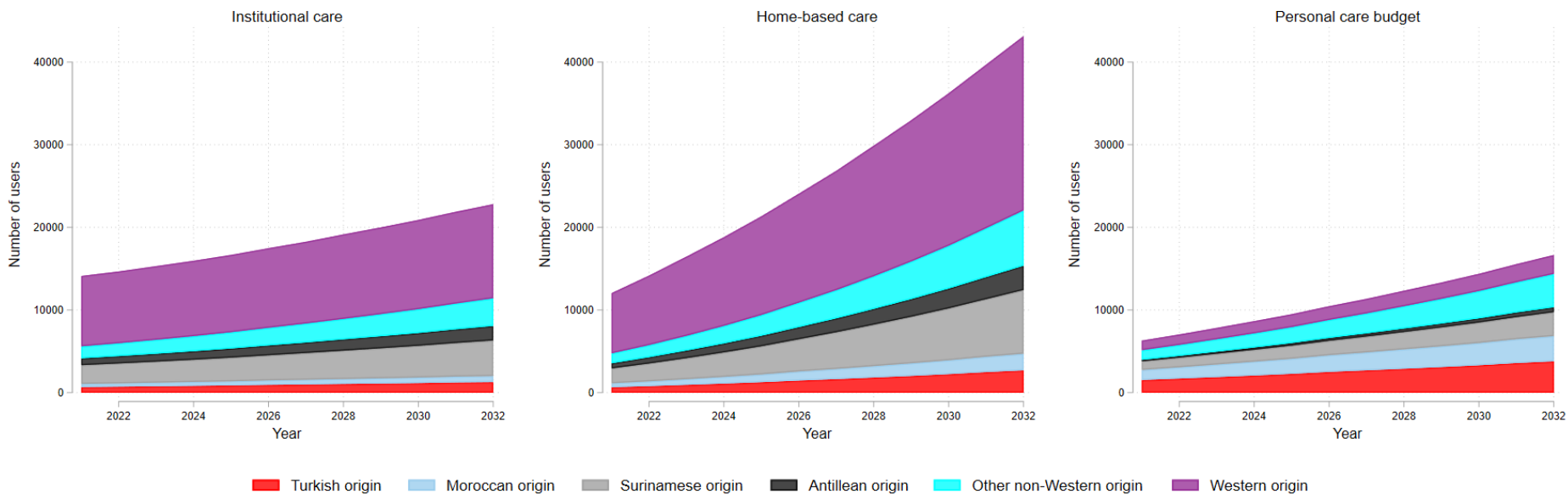
Zorgvraag oudere migranten

	Marokkaans	Turks	Surinaams	Antilliaans	overig niet-westers	westers	totaal
Wlz (N)	849	1133	2054	673	1785	11195	17689
totaal	55664	59196	90461	27012	154100	498693	885126
Wlz (%)	1,5	1,9	2,3	2,2	1,2	2,2	2,0

	Marokkaans	Turks	Surinaams	Antilliaans	overig niet-westers	westers	totaal
Wmo (N)	5405	8984	11700	2846	10487	34941	74363
totaal	55664	59196	90461	27012	154100	498693	885126
Wmo (%)	9,7	15,2	12,9	10,5	6,8	7,0	8,4

Conkova et al., 2022

Zorgvraag oudere migranten

Conkova & Van den Broek, in pers

Aantalen groeien, maar...

Barrières toegang tot formele zorg

- Gebrek aan kennis over formele zorg
- Negatief beeld van formele zorg
- Wantrouwen
- Kosten en eigen bijdrage
- Taal- en communicatieproblemen, vooral onder Turkse en Marokkaanse Nederlanders
- Schaamte en trots
- Verwachtingen van kinderen/informele zorg
- Aansluiting aanbod en vraag

Aansluiting aanbod en vraag

Iedereen heeft recht tot goede kwalitatieve zorg, maar...

wat is goede zorg?

Aansluiting aanbod en vraag

Iedereen heeft recht tot goede kwalitatieve zorg, maar...

wat is goede zorg?

**Aandachtige, relationele zorg waarbij mensen zich
gezien worden (en zich thuis voelen)**

Benaderingen in de zorg

1. Cultuurspecifiek: groepsdenken
2. Cultuursensitief: migratiedenken
3. Diverssensitief: mensdenken

<-> Persoonsgericht

Aspecten van cultuursensitieve zorg

- Uitgangspunten van cultuur en religie
 - Kennis van tradities en rituelen
 - Rekening houden met taal(barrières)
 - Aandacht voor (voedings)gewoonten
 - Rol van familie en maatschappij

Conkova et al., 2021

Cultuursensitieve zorg

De oudere migrant bestaat niet

Aspecten van cultuursensitieve zorg

- Interculturele competenties ontwikkelen
 - Open houding/ nieuwsgierig
 - Bewust zijn van eigen achtergrond/ referentiekader
 - Aanpassings- en improvisatievermogen
 - Reflectieve vaardigheden
 - Communicatieve vaardigheden

Het Culturele Interview in het kort

Introduceer het vragen naar verleden en cultuur zorgvuldig.
Bijvoorbeeld: om u goed te kunnen helpen, wil ik u graag wat beter leren kennen. Daarom ga ik u enkele vragen stellen. Zodat ik goed begrijp wat uw zorgen zijn en waarmee ik u kan helpen.

De volledige versie van het CI voor POH-GGZ is te vinden op www.pharos.nl, evenals deze korte versie.

Culturele verklaringen

- Waarover maakt u zich het meeste zorgen?
- Kun u hierover praten met familie/ vrienden?
- Hoe praat u erover? Wat zijn de woorden in uw eigen taal?
- Waarom overloft u die, denkt u? Wat ziet u als oorzaak?
- Hoe ziet uw familie die?
- Bij wie zoekt u meestal hulp? Wie hebt u nu om hulp gevraagd?

Culturele identiteit

- Waar bent u geboren en opgegroeid?
Elders geboren:
 - Hoe was die soen u naar Nederland kwam?
 - Hoe oud? Met wie? Waarom? Wat herinnen u zich daarvan?
- In Nederland geboren:*
 - Waaraan merkt u dat uw ouders in ... geboren zijn?
- Taal, etniciteit en cultuur*
 - Met welke taal bent u opgegroeid? Welke taal spreekt u nu thuis?
 - Kun u het Nederlands goed spreken en begrijpen?
 - Hooft u bij een bepaalde groep (gelooft, cultuur, achtergrond)? En uw partner/ familie?
 - Heeft u contact met anderen uit die groep? Is dat belangrijk?
 - Wat vindt u het meest belangrijk aan uw cultuur?
 - Heeft u Nederlandse vrienden/kennissen? Voelt u zich thuis in Nederland?
 - Voelt u zich uitgesloten of gediscrimineerd? Voorbeeld? Hoe is dat?

Conkova et al., 2021

Aspecten van cultuur-sensitieve zorg

- Organisatorische en praktische voorwaarden
 - Intake procedure – de patiënt leren kennen
 - Taal en communicatie (simpel, begrijpelijk en sensitief)
 - Tolken
 - Diversiteit binnen het team
 - Gebruik van sleutelfiguren, ervaringsdeskundige, etc. – leernetwerk
 - Planning en beleid

Dilemma's

Werken met dilemma's en casussen

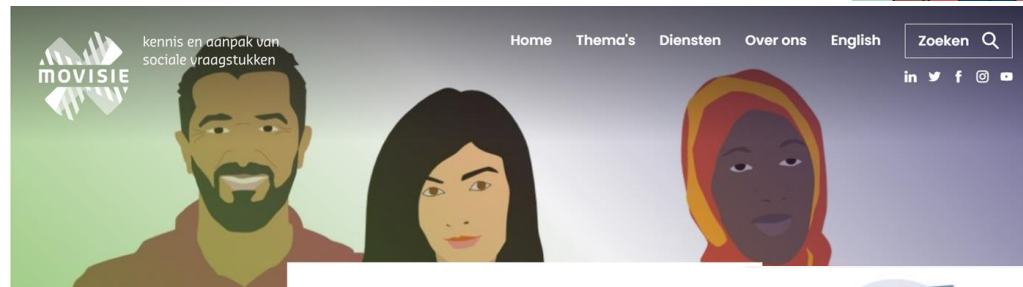
- Collectivistische/familiale waarden en normen: betrokkenheid van de familie
 - Meebeslissen, bezoek, contactpersoon, mantelzorg
- Levens eind:
 - Communicatie, doorbehandeling, gebruik van morfine, ruimte voor traditionele afscheid

Dilemma's en casussen: leerpunten

- Belangrijk om naar elkaar te luisteren, alvorens in gesprek te gaan;
- Het 'probleem' bespreekbaar maken en erkennen dat het probleem bestaat;
- Geen aannames en niet vooraf oordelen, verbinding zoeken;
- Geestelijke verzorger betrekken: voor de patiënt, maar ook de familie en ter ondersteuning van het behandelingsteam;
- Niet in problemen maar in oplossingen denken;
- Kijk naar je woordgebruik als professional, taal gebruik;
- Medewerkers aan elkaar koppelen, onderling support; praatgroep creëren;
- Er is geduld nodig, soms ontbreekt tijd (kijk naar wat de setting en context is; kan jij tijd maken, hoe?);
- Organisatorisch: ruimte creëren (vanuit leidinggevende) maar ook duidelijk beleid maken.

Er bestaat al veel!

- Leyden Academy: Vertaalboekje
- Pharos: infografic cultuur sensitief werken en palliatieve zorg
- Movisie: training
- Zorg voor beter: trainingen en werkboek
- KIS: discriminatie

Dank!

conkova@leydenacademy.nl